

Naš Dom
G. Zver Joško, knjižničar Črenšovci

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu Imeni překmurske evang. žinorije reditel
i vřdávnik: FLISAR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvřnstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednřk na mēsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsaki ev. dühovnik i vučitel

Bliščite se, kak zvēzde.

Hári Lipót ev. dühovnik.

Po tri králaj na drřgo nedelo zren-delřvani evangeliom nam od gostřvanja govori. V etom fašenskom vrēmeni si třdi naši lřdjē nájveč od ženitvi, od gostřvanja gučijo. Z venci i korinami okrašeni mládi pári z blájženim i vesēlim obrázom zdā ido na svojo nájznamenitēšo přt pred Kristušov oltár v cērkev, da bi tam doli-djáli hižnoga zákona prisego i eden drř-gomi vernost oblřbili. Ido za ednim vab-livim cilom: veseliti se, vsigdár samo bláj-ženi biti. Evangeličanski zarřčenci, zdā gda vsaki vaš sorodnik, prijátel i znānec má za vás edno-edno lēpo i prijētno rēč, vu vašega žitka nájlepši dnēvaj vas z eti-mi rečāmi stāvi i opomina Boža rēč: bliš-čite se, kak zvēzde!

Tam na nébi od tisti milijo i milijo svetli zvēzd vsāka má svoj cil, svoje zren-delřvanje.

Jeste zvēzda, štera mřdroj znanosti za fundament slřži, iz štere zvēzde mřdri zvezdár eden-eden zláti zákon doliprečtē, po šterom se ravna cēla natura. Vsaki evangeličanski hižni zákon třdi naj bode na etom svēti eden tákši bliščēči funda-ment, edna svetla zvēzda, štera naj vsem lřdēm za zákon, za přtikazāča slřži. Naj vás navči na žitka tisti zláti vorcan, da smo lahko blájženi třdi té, či gli némamo dosta zemelskoga bogāstva i imānja. Da smo třdi lahko z malim zadovolni. Evan-

geličanski nřvi zákonci! Pokāžite žitka nřvi vorcan tistim, ki so nesrečni, neza-dovolni zāto, ár njē materijālne skrbi tlā-čijo, ár se z sřkešinov i strādānjem morejo boriti. Bojdite posvřt tistim, ki se ne lř-bijo, ki se krēgajo i třžijo, ki so prřti eden drřgomi mrzli, ki samo materijālne misli nosijo v svoji srcaj, ki so pred zdāvanjom samo veliko bogāstvo i dosta pēnez glēdali, nē pa sršno dobrřto, de-lavnost i plemenitost. V zemelskom bo-gāstvi so nebēsa mislili gorinājti, i najšli so pa pekel. Vi se bliščite zāto, kak zvēzde.

Jeste zvēzda, štera posvřti kmične potí i steze. Nočnomi vandrari, ki je za-blřdo, ki med ostrim trnjom hodi, ki ne more nājti té práve přti, njemi posvřt edne zvēzde pokāža tisto stēzico, štera k njegovomi dřmi, k máloj hišici vodi, gde njega z toplim srcom čakajo njegovi lřb-lēni. Kak dobro bi bilř, či bi vsāka evan-geličānska drřžina tákša zvēzda bila. Vez-dāšnjemi zburkanomi i nevernomi svēti bi pokāzala tisto právo přt, štera prřti bláj-ženomi dřmi vodi; tř je tista zanemárje-na, vřska i dřnok čřdna stēza, od stere Jezuš pravi: ár je vřska tista přt, štera na žitek pela. Tř je přt vekivečnosti.

Jeste zvēzda, štera s svojim milim posvřtom svēti skřz žalosti řkna v trplēnja hiže. Tá zvēzda svēti tam, gdē se eden človek v smrtnom znoji mantrā med veli-kimi bolečinami i trplēnjom. Na njegovi vřstaj se znřva i znřva čřje bolēča tožba: ali nigdár ne bo konec etoj nřči! Tá

zvězda pa z milim posvětom prihája v njegovo hižico i njemi veselje glási : zorja že prihája, za pár vör znôva goripride svetlo i toplo sunce. Vezdâšnje lûdstvo, štero se je že tak dostakrát vkanilo, samo v opuščavanji i smrti verje, tak je pôstao ete svêt opuščavanja i smrti svêt. Zato pa plemenito delo čini vsáki, ki kak zorjanska zvězda hodi med etim lûdstvom i je vči : vûpati se. Tò čakamo, tò prosimo nájbole od tisti mládi lûdi, ki zdâ v blájženoga vûpanja sunčni žárkaj idejo v žitek.

Štiristò lêt jo že trga vihér, ali ešče dónok stoji té drázi spômenek : Lutherova hiža. Obri vrát je Lutherova verna žena Bôra Katalin v latinskem jeziku ete reči dála gorinapisati : V tihoti i vûpanji jeste moja močnost. Evangeličânski nôvi zakonci, včite lûdi na vûpanje. Bliščite se, kak zvêzde. Vas žitek naj bode vsigdár prôti Jezusi obrnjen, ár kak tisti dosta milijo mrtvi, mrzli zvêzd od sunca, tûdi vi od Njega, od svetlosti vekivečne vretine vze-míte svoj posvêt i blišč. Vaše zákonsko živlênje naj bode čisto, verno i krščânsko. Vaš voditel naj bode Jezus Kristuš !

Za začétek že dnes prečti eden tao z Svétoga pisma. Vûtro znâbiti že neboš meo na tó več prilike !

Evangeličânski karakter (znáčaj).

Jeli jeste etakši ? Jeli je nê takši evangeličânskoga človeka karakter, liki ovi krstšeníkov ? Nê !

Liki v ogradčeki vsáka korína má svojo posebnost, tak vsáko vadiúvanje tipične tége karaktera osnoúe vò vu svoji vernikaj. Evangeličânskoga človeka karaktera eden etakši tipičen tég je ednákost i nevkleknjena vernost. Dokač so jezuitje vu zgodovini s svojimi intrikami i jálnostami postanoli raznešeni, tečas nepohamišni evangeličânski karakterje so vsigdár ednáki, istínski i stálni bíli. Pohamišnúvanje hištorije čini tisti, ki bi nestálen, prilizáven, ese-tá se nagíba-jočega trsta karakter ščeó zašiti na náš šinjek. Takše samo naši protivníci znájo povedati na nás, ki nê li imánje, slobodščino i vñogokrát žitek so nam odvzéli, nego ešče vu poštenjê so nás tûdi ščeli obškodovati. Na etakša ponižáva-joča bantúvanja „luteranski“, tak odločni odgo-vor moremo dati.

Lutheranski odgovor je rûmio vu Wormsi, gda časar, pápov kôvet i jezernji zmožni gospodje so s smícajočím okom opítali ednoga prostoga popa : „Jeli nazájvzemeš tvoje djátke ?“ Na eto pitanje je takši lutheranski odgovor rûmio pod sterínskím plafonom cêrkve, ka ga je pô svetá čúdúvajôč poslûšálo. Od toga odgovora se je geno pápov trônuš.

Krívda i pokôra.

Roman, pisala : Kovatš Frida.

Poslovenčo : SILVANUS.

XXII.

Pred farofom so vu pisanoj lepôti czele korine, Hedvig je z málím sinom vu rokaj stála med njimi. Močen poheb je bio vu svoji deveti mesecaj i dosta dela je dao svojoj materi. Z materskov radostjôv smehéča ga posadi na eden kûp pêska, na šterom je te máli s svojimi debelimi rokâmi vu vlasé začao sipávati vrôči pêsek, naj ga pà na tó z zvékšov modrijov z vlâsi vöztrôsi.

„Herbert, tó je nê slobôdno !“

Nad málím se vídi, ka je zarazmo zapôved materé, ár se je ešče bole začao čistiti, sladko se zasmehé i roké prôti materi vtégne.

Hedvig je nepotrplivo pogljúvala prôti

šôli, gde je gmânski gjúlêš bio za volo zidanja nôve šôle. Evangeličâni so mogli za zidanje svoji cêrkveo i šôl ta potrebna sami vkûpprínesti i tó je velki áldov želelo od njih.

Ona je svojega možá protivníke dobro poznala. Petra mržnja i srditost ga povsúd spre-vájala, pri vsakšem njegovom deli je na ostro protivnost najšo. Večkrát jo je bolelo srcé, ona je samo to nájbôgše štela, gda je Kollerovo Lizo s silov vu Ehrbacherovo hišo pripelala i či jo je Peter nê mogo trpeti, tó je samo nje-gova falinga bíla, ár Liza je pokorna i skrbíiva žena postánola i pred nájvečkrát pijánoga Petra grdim rûžnim preklinjávanjem je samo trpetala. Bíli so možjé tûdi vu gmajni, ki od Petra da-rovitnosti so se podkûpiti dáli, k njemi se pri-drúžili i žnjím držali i farara gmânsko delo z tém preci ožmetnili, nazájzadržávali. Dnes de gvúšno pà dosta neprilike správleno Matyeši i

Lutheranski odgovor je zunio na špeyerskom orsačkom gyüleši z vúst naši očakov, gda so njihovo vero ščeli s silov potěžiti: „Bole trbē Bogá bōgati, kako lūdi.“

Lutheranski odgovor so dāli naši očācje v Agošta váraši tomī zmožnomi vladāri V. Károli cāsari, gda so ga zagvūšali, ka si bole glavō dājo dolivsečiti, kak pa se odpovedati z Bože svēte Rēči. Jeli tako čūtiš tūdi ti, evangeličanski brat?

Lutheranski odgovor je dao Božo Rēč opūštšāvajočim protivnikom Gustav Adolf švédski krao, gda za svojo cērkev brez odlášanja je gotov bio tūdi svoj žitek gorialdūvati. Vrēdno k lutherāni je mrō na lūzenskom bojišči, kako se je dostājalo Kristušovoga vítēza, ár od svojega žitka je ešče za več štimao cērkev Bože Rēči, evangeličansko cērkev.

Lutheranski odgovor so dāli oni eperješki junāškoga dūhá mantrnicke, gda na judāške reči toga kmičnoga dūhá Karaffa „Trdi grād...“ pesem popevajōči so nagnoli svojo glavō pod hōhársko bārdō, a svojo vero so nē šteli ostaviti za ves kinč svetā.

Lutheranski odgovor so dāli gālje gonēči naši dūhovnicke, štere so za njihove vere volo za robsluge ōdali; a nikše mantre so nē mogle vtrēti njihovo pečinsko vero.

I lutheranski odgovor so dāli vsi oni, ki za svoje vere volo so zgūbili svojo slūžbo, svoj

krūh, pregánjanje i temlico so trpeli, ár njihov karakter je trdi bio, kako oceo.

Vu vsákóm lutheranském odgovori v jezernji variácijaj zuni wormska rēč: „Eti stojim, nači nemrem činiti!“

Takši je lutheranski odgovor!

(Z-„Trdi grād.“)

Reformácia v Prekmurji i Medjimurji.

(Vzétó i poslovenčeno z knjig Dr. Payr Sándora, theol. profesora v Šoproni. — Jts.)

(Nadaljávānje.)

Tišina: Že l. 1599 je būo tū evang. dūhovnik, kí je letno 4 forintošov, preci veliko dáčo plačūvo. Leta 1601 je pōleg evang. dūhovnika nikši Ferenc imena pāpinski kaplan tūdi būo tū, kí je letno 1 forintoš dáče plačūvo. Gotovo je na Tišini būo rojen Tišinal Jūri, kí je v Incéd-i oprāvlo dūhovniško pozvánje l. 1616.

Vu začētki 17-toga stoletja je eden Barabáš imēna predgar būo na Tišini, kí je edne gmanjske gorice pri Benediki ōdo i eden 40 forintošov vrēden srebrni kríž je tūdi pri njegovom sinē, pri Márton diāki osto. Gda je l. 1627 cerkvena vizitācia bila, té je tū dūhovnik bio v Soboti rojen Alodiator Mihál, koga so že 1616-ga leta potrdili ese na Tišino. Poznána so imēna ešče z 1630 ga l. Križán Tomáša i Baisz Jūrija z l. 1651 ga, kak dūhovnika na Tišini.

vkanjeni i trūden pride domō. Razburjeni glási so se čūli z šōle, srcē njē je na glās bilo. Peter je kričo, medtēm je pa méрно i odlōčeno gučo njēni mōž.

Lūdje so se na gjūlēši na dvē strāni raztrgnoli, ti edni so se delili z farara mišlenjom, ti drūgi so prōtistanoli. Za šōlo se je šlo, stāra šōla je māla postānola za deco, ki so nē meli mēsta vu njē i zid se je že rūšo. Matyeš je naprēdao gmāni, naj bi se edna vėkša šōla zozidala i z tem bi včēnjē decē tūdi polehšali. Plān se je vsem povido, samo Peter je bio prōti. K njemi so se pridrūžili tūdi prijātēlje njegovi, tak ka je do krēganja prišlo. Peter je svojemi nigdašnjemi šōlskomi prijāteli te nājgrdēše rēči meto prōti, štere je ov ednākomérno gorivzēo, na štero je Petra divjost ešče bole zavrela.

„Nam nē trbē nikše nōve šōle, či je za nás tá dobra bila, tak de tūdi za našo deco

dobra. Pisati pa čteti se v toj tūdi navčijo i drūgo je pa nē potrešno, naj ostānejo kmetovje, pa nē mōdra gospoda. Mi si nedāmo zapovedavati, nājmenje pa od tébe, razmiš“, i z divjim poglédom se obrné od Matyeša. Gmajnarje so ga začali toliti.

„Peter, za Božo volo, boj dōnok pameten!“

„Pūstite me pri méri, jas gučim i delam, kak jas ščēm. Jas nemam rešpekta pred tákšim kúčarom, či bār ka zdā čaren plāšč nosi i gospod je grāto. I z vašim Bogom me pa prav priméri pūste, jas nemam nikšega Bogá i ga tūdi ne potrebūjem i z tēm je delo skončano. Či vi ščēte, te delajte, ali na méne naj nišče ne račūna. Razmite! Naj vaš gospon farar i vaš Gospodni Bōg ne nūca moje pēneze, naj stvorita njidva samā, vēm je za njidva tákše zidanje mālo delo. Vsi ste strahšlīvci, obprvim ste prōti bill i zdā, ka vam je vaš gospon farar z svojimi namāza-

Szenci Fekete Štefan púšpek je ešče leta 1670 nov. 14 ga na Tišini cerkveni okrožni zbor (púšpekije gjuhš) držo, na šterom so v Dolence i v Selo potrdili dühovnika.

K Tišini je več vesnic slišilo, kak: Tro-povci, Gradišče, Spôdnji, Srédnji i Zgornji Petánci, Murški Petrôvci, Sodišinci, Gederovci, Polanci, Skakovci, Kupšinci, Krajna, Frankoci i Vančavés.

Gmajna je takrat (1627) méla eden pozla-čeni z srebra kehli z tanjêrom. Ki so se v cír-kev ščeli pokápati, tisti so 1 forintoš i 20 dená-rov mogli pláčati cehmeštri.

Deca v I. i II. zlôči so rektori za vsakoga kántora 25 denárov pláčali, v III. i IV. zlôči 32 denára, potem pa 50 denárov. Na den Gála 1—1 kopúna, ob priliki senja pa en nož, ali pa 3 grošov.

Petánci: Za vrêmena pregánjanja štajarski evangeličancov so Petánci vážno mesto bili. Tá vês je v 16 tom stôletji, rávno tak, kak Benedek, k Nádasdy Tomáša i Ferencu imánji slišila, sledi pa k njihovi sinôv, Ferencu, ml. Tomáša i Lásloja imánji. Na prošajo štajarski ev. rédov so tê Nádasdy grofovje rade vôle dáli skrivališče pregnánim evangeličanskim dühovnikom, posebno Radgonskim. Ml. Nádasdy Tomáš je l. 1598 okt. 9 ga píso Herberstorf Károli Radgonskomi zemelskomi gospodári, da „je v svojem dvôri (grádi) pregnánim dühovnikom ništerne sobe

pústo prék, ár je tó dužen svojemi kršćanskomi vadlúvánji.“ Evangeličanski plemenitáše z Grádca 1598. okt. 12 ga z písmom zahválíjo Nádašdy Tomáš, ka je mesto dao pregnánim dühovnikom i vučitelom. Pregnáni dükovnicke so v Petánci nê dalêč bili od svojí vörníkov, šteri so je v Petánce hodili poslúšat. Radgonski i Judenburg-ški dühovnik je predgao po nedelaj i svétkej na Petánci. Matjaš kr. knez (fóherceg) je že leta 1599 zapovedo Nádašdyji, naj pregnáne dühov-nike odpošle z Petánc. Osius bívšemi Grádec-komi dühovniki so njegovi vörniki melo i drva poslali na Petánce. Tak je té túdi ese zbêžo. L. 1599 jun. 17-ga so štajarski evangeličanci dvá theologuša poslali na Petánce, da njidva potrdíjo v dühovniškoj čésti i Radgonskoga Herberstorf Károla so oprosili, naj bode na-vzôči pri toj ôsvetnosti.

Pregnáni dühovnicke so pa že v tom leti v nevarnosti bili na Petánci, ár tak Osius, kak drúgim mesto prosíjo pri Széchy Tomáši i Lobkovitz Poppel Láslojce. L. 1600 je Müller Mihál vučitel v Radgonji zbêžao na Petánce. Crainerius vučitel, ki je z Wittenberga prišo, so túdi na Petánci, ali v M. Soboti ščeli zadržati za vučitelu.

Herberstorf l. 1601. jun. 14-ga píše, da je Walter Jánoš dühovnik nê na Petánce valon. Prosi Lobkovitz Poppelcu, naj ga vzeme k sebi. „Škoda bi bila, ka bi Petánska predganca práz-

nimi i lèpimi rečmi glavé puno nagúčô, zdaj ste vsi kre njega. Tak ide tó, zidajte nôvo šôlo, poprávajte církev, zgrízite Bôgi prste doli z nôg, meni je tó vsejêdno.“

Wágner farar je prôti njemi stano i erčê: „Ehrbacher, nedá se tó vse vu méri do-gúčati? I prosim vás, pústite vi našega Gospod-noga Bogá vu méri, on z tém delom niká nema. Ka de církev poprávlena, tó je skončano delo i zidanje šôle pa sploj na gmáno pústim. Vi túdi máte ednoga siná, komi rédno vzgájanje nede škôdilo“.

„Ka je briga tebi za moje dête?“ se zderé te mlinar, „jas vzgojim mojga siná sam, žnjega nesmé bidti tákše mujvalo, kak so tê tí, ovak ga rájši dnes vržem v mlinski potok, kak vütro, rêsan je nê vrêdno, ka bi tákši lúdję živelí.“

„Ehrbacher, ne grêšte, ár vam zná ednôk žao ešče bidti“.

„Meni je nika nê žao, ka jas činim, naprê-písati si pa nedam ni od vás, ni od toga tí.“

Z rokôv je nezrečeno špotlivo migno prôti farari i prôti dveram je šô. Nišče ga je nê nazáj-držo. Sam je šô po cesti glavô med pleča po-tégnjeni. Hedvig ga je trepetajôč vidla približá-vati se, ali on jo je nê vzéo na pamet.

Wágner farar si je pa méno na dale zgučávao z svojimi verníky i za pôl vóre sledi se je skončalo, ka de se zidala nôva šôla. Od-povedali so na Ehrbacherovo pomôč, či bár ka bi vu toj priliki dosta pomagala.

XXIII.

Peter je strašno slabe vôle prišo domô. Liza, kak je njegov grôbi glás čúla že z daleča, se je strôсила, kak da bi jo z bičom vdaro. Stári Ehrbacher je na pôl oslepnjeni sedo pri péči na stolici i z práznyimi ôčmi je glédao skôz odprê-toga okna na zeléno drevje.

na ostála, ár z Lublane i z Karinthije túdi se na světke vse slpávie ľudstvo, ešče i stári pridejo i dūhovnik je komaj zadolē spovedávatí." Gaepner Jánoš dūhovnik l. 1603 i Walter dūh. sta že v nevarnosti na Petánci i se v drúgo mesto prosita. Sam casar je poslo zapoved Nádasdyji i záto je mogo odstrániti dūhovnike. K Széchy grofi i L. Poppelci túdi nemrejo, ár je tá sáma prisiljena bila odpústiti lastivnoga dūhovnika. Po tem so Batthyány Ferenc prosili za Waltera mesto v Salonaki. Rudolf casar l. 1603. okt. 8-ga nóvo zapoved pošle Nádasdy Tomáši, naj pregnáne dūhovnike ne primle več gori i naj tam bodōče stira, ár ešče je itak skriva tam. Na tō l. 1604 sept. 21-ga Nádasdy T. v písmi z Kőszega písanom, prosi Štajarske réde, naj ga priporočajo pri Sáskom vladári (kí je ev. vere būo), či bi zapústiti mogo domovino za toga volo, ka je casarovoj vōli prōti stano. Ár njemi je celo imánje vničeno; v Ugodi, Šomlyói, Devecseri, Jánošházi i Egervári že samo púste stené stojijo. (Opústiti so té města casarski vojáki).

Walter Jánoš dūh., ki je od 1583 l. oprávilao dūhovniške posle v Štajari, l. 1606 febr. 21-ga piše z Kőszega Štajerskim plemenitašom i je prosi svedočanstvo. V tom písmi piše, ka je v poglědi vereslobode zgūbljeno vse vūpanje. Waltera so v Kőszegi za rédnoga dūhovnika zebráli.

Martjanci. Že v 13 tom stōletji je cvetēča vés bila tū. Sledi se „oppidium“ (máli vároš) imenūje. Stárodávnišnja cerkev je 1392 leta v gót štíluši zozidana. V njej je ešče viditi od hé-rešnjega srēdnjevēka málara, Aquila Jánoša slike (freško), ki je málo túdi kapēlo vu Velemérji i v Seli.

Pōleg davčnoga zapíska je v Martjanci túdi že 1599 leta būo evang. dūhovnik, ki je 4 forintov i 50 denárov dáče plačūvo na leto. Zemelski gospodárje so Batthyány-je bili, ali Széchy grofevje so v toj gmáni túdi meli posestva. Poznáno je imé z l. 1627 Szalaszeghi Jánoša i Jagonič Jánoš dūhovnika. V Brezovci, Lemerji i Strúkovci „je nikši pápinski pop“ túdi oprávlao dūhovniške posle — právi zapisnik. Ali Pathay Štefan ref. (kalv.) pūšpek je l. 1612. novi 11-ga na žinati (gyűlēs cerkveni) v Kővešcut. Domjáni Mihál ref. dūhovnika potrdó v Martjance, pod obrambo Batthyány Ferenc, ki je ref. vadiūvánja būo. Domjáni dūhovnik, ár so verniki navékše evang. vere bili, se je pred verniki tak oponášo, kak evang. dūhovnik. Na reform. žinate i gyűlēse je hodo, ref. šinjorski svetovalec je bio, ali Kristušovo večerjo je z hoštijov obslūžávo i nē z krúhom, kak reformirani. Z predge njegovi se je túdi nē dalo viditi, ka bi kalvinske návuke gláso.

(Dale.)

„Sirōta Liza, ti se mi miliš“, šošnjá na ráji te starec pred sébe. „Kak dosta si čakala od žitka i niká si nē dobila. Trōštaj se, drúgim túdi tak ide.“

Peter je stōpo vu hišo.

„Ka kishēš tū, mesto toga, ka bi poglédnola za delavci, ti zamotana klajfa, ka od tébe človek niká nema, Hergótsakrament. —“ Z pestnicov jo je potisno naprē pred sebo i v tom momentu se od zvūna eden kričēci glás čūje, šteri stávi krv v žilaj i na tō več zmēšani človeči glásov:

„Ehrbacher, — Ehrbacher — hitro na pomōč —!“

Peter hitro vōškōči i za njim se Liza potiče, blēda kak smrt. Ka se je zgōdilo? Lúdjé so se zbéráli pri potōki pōleg mlina. Peter je hitro tápribežo i vu pénavo vodō je pogledno. Válovje je edno deteče tēlo goriprineslo, štero

se je za pár sekund vu ednom vrtēci pá pogrōzilo. Liza je samo stála, nika je nē zarazmila, samo gda je Peter kapūt dolivrgo z sébe i se vu penavo vodō vrgo, je zarazmila, ka se zgōdilo i brezi glása je vkūperspádnola.

Peter se je z neobtrúđenim vōdržánjem borio z válovjem za dēte svoje. Ednōk se njemi posrečilo ga zgrabiti i ga vōcukne z vodé. Z slēdnjov močjōv je priplavao do bregá. Lúdjé so njemi rokē vteguvali na pomōč i za malo je vōnē bio z vodé na sūhom. Doli je položó dēte i nē glédavši na svoj skōznamačeni gvant je dolipoklekno pri njem i je záčo to tēlo ribati. Obráz njemi je blēdi postano i za pár minut, gda se zaman trúdio, záča kričati:

„Hitro prēk v Karlsdorf po doktora! Hitro, hitro, ovak de kesno. Gente se dōnok, lúdjé...!“

Eden je k njemi stōpo.

„V Karlsdorf je dúga pōt i doktor že kesno

Mexiko.

Vu nověšem smo dosta slišali od ete srěd-nje amerikanske držáve. Pa ně nájprijetněša dela. Vu Mexiki je vu težko stávo přišla krstšanska církev. Evangeličanska církev tūdi, štera 140 000 verníkov i 584 cerkvev má, ešče bole pa rimska církev, k-šteroj je slišila prevelika večina prebiválcov.

Dosta cerkveo so dolizáprli i rimska církev v etom 17 milio prebiválcov računajočem orsági samo 200 popév smě zdá meti. Vednom-drúgom mestí so s sílov bantúvali sluge církeve, žěžgali so světe kěpe, cerkvi rúšili i križ odstránili ešče z brútvov tūdi.

Bár z istínskím táljemánjem krstšanského bratinstva glédamo, gdekoli pregánjajo krstšanstva šteroštěč církev, dónok moremo povedati, ka mehikansko rimokatoliško církev dosta zamúdenosti teží i tak zítala je sáma zrok njěne vezdášnje težke stáve.

Edna tretjina zemlé orsága je vu rōki rimske církevi bila, popevstvo njěno v 1910 tom je na példo 800,000.000 peso (16 miliárd dinárov) dohodkov melo i dónok je církev skoron nikaj ně činila v interes lúdskeho včenjá. Vezdášnje revolucíorne vláde so pa že več jezér vsákeféle šol zídale i vu nájbližánjoj přístěstnosti 12.000 nōvi bodo zídale. 25 milio plúgov zemlé so raztálali med brez zemlé bodōče. Gori so postavili

sistemo zadrug, pobôgšali so stávo delavcov i zdrávje národa. Nevtajeno je tak, ka prōtiverske vláde več náshaja so znale goripokázati vu ništerni letaj, líki rimska církev pod stotinami. Tō tūdi nepozábmo, ka vu Mexiki je takša vadlúvanjska osleplenost ládala, ka vu zádñji 50 letaj več kak 60 evangeliomski delavcov je mantrníkšno smrt pretrpelo vu rōki razdrástšenoga smětíja lústva.

Mexikanski dogodki na tō opomínajo, ka pozvánje cerkve je ně správlanje imánja, nego glášenje čistoga evangelioma, ně gospodúvanje, nego slúžba.

Mexikanska evangeliomska církev verno k svojoj pretečenosti v etom změri je začnola svojo mogočno delavnost.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ka je človek, ká se spomínáš ž njega? i sin človeči, ká ga prigledávaš? Či si ga gli malo ménšega nihao od angelov, dónok si ga z díkov i poštenjom korunúvao. Gospōda si ga postavo nad rōk tvoji delom; vse si podvrgo pod nogé njegove.“ (Žolt. 8, 5—7.)

Francija. Voditelje francuzke proteštantske cerkve so prekđáli zvúnešnjemi ministri spomenico, vu šteroj prosíjo, naj Francuskíorság stopáje včini prōti pregánjanji krstšanov v Rusíji.

pride, ali eden běži k gospě fararci, ona je že dostim pomogla.“

Brezi, da bi na odgovor počako, je eden dečko odběžo. Lúdjé so samo stáli okōli deteta, Ehrbacher je pa klečěcí vu deteta vústa sapo piho. Ně dugo na tō, ka je te dečko odišo, se je edna visíka gospá približávala z hitrimi stopáji přek po njívaj i preci za njōv Wágner farar. Hedvig je blúzi stōpila i samo krátko je odgovorila na poklánjanje lúdi.

„Město! Hitro idte z pōti, Ehrbacher, stante gori i meně pústite k deteti.“

Tě glás je obúdo toga drevénoga očō z globoki misel, goriskoči i prōti njě stōpi.

„Hedvig!“ Ona ga je na stran potisnola.

„Zdá nega časa na razláganje, Ehrbacher.“ i že je pri sěrom, lěpoga obrázeca deteti klěčala. Ali či je pomōč že prekesna? Ka bode té?

Edno cělo vōro se je trúdila Hedvig z detetom z pomočjōv farara — ali zámán.

Lúdjé so cěli čas okōli te klečěče ženě stáli, nišče se je niti geno ně, med njími tūdi Peter v mokrom gvanti z drevéním poglédom. Hedvig je pomali goristánola i se je k njími obrnola.

„Vse je zámán, Ehrbacher, nemremo več pomágati. Zpomérte se, to je Boža vola bila.“

„Od Bogá gučíte vi zdá? či bi bio Bōg, tō nebi směo dopústiti. Moj máli lúblěni sinek!“

Lúbězen, štero je živōčemi deteti ně znao dati, se je zdá obúdila pri mrtvom. Te velki mōž je vkúperspadno i z prsti je zemlō škrábo. Je tō žalost bila, ali pokōra? Matyeš je k njími stōpo.

„Ehrbacher, vkúper se malo poberte, nesmíte se tak spozábíti z sěbe. Za dēte se trbě poskrbeti, notri vam žena leži omedlěna. Či bi se samo malo vúpali v Bōgi, bi té vdárec leži tánosili.“

Nemčija. Pretečeno leto ji je 326,618 stôpilo notri v evangeličansko cërkev z tãla z brezkonfesiolizma, z tãla z rimske cërkví. — Gustáv Adolfa drúštvo je dec. 8 ga v Leipzigi melo sejo, na šteroj je skončano, ka letos trí cërkví dá zozidati G. A. Drúštvo. Edno v Austriji, drúgo v Brússeli (Belgija), trétjo pa v Požonjligetfaluji. Od 1924 ga mao je 20 milio markov obrnolo drúštvo na pomoč raztorjenostam.

Ukrajina. Evangeliomska obúdjénost se vedno bole šíri. Vu novêšem je nastanolo 17 nôvi evangeličanski gmãn. Zevsê stránov evangeličanske dúhovnike prosijo vesnice.

Protestantizem vu Franciji. Z 40 million-skoga francuskoga národa je 1 milion protestantov i z tê dvê tretjini kalavinov i edna tretjina evangeličãnov. Vu Strassburgi (Elsass Lotharingia) samostojni evangeličanski teologični fakultet jeste. Vu toj krajini 207 gmãn mámo; vu Montbellardi 37 gmãn i 56 filialk; vu Parizi 14 gmãn i 4 filialke, eti skúпно 23 dúhovnikov dela v 18 cerkvaj; v Algíri je 6 organizirani evangeličanski gmãn. Zvôn tê jesto misioniske štacije vu Le Havre, St. Etienne, Lyon i Nice várošaj.

Komasacija občin. Pod tom naslovom Kleklove Novine v svojoj 47. numeri 1935. l. obširno poročajo, ka se je z novimi občinami katoličãnom zgodila velka krivica i ka je s tem bio skoro edini cio katoličãne raztrgati z novimi

občinami. Mi na tom mesti iz principa ne razpravlamo ne od gospodárskih, geográfskih i terenskih prilik tej novih občin, čiravno so naše evangeličanske vesnice tú pa tam túdi mogli odtrgnoti od svojih far, — odločno pa moremo zavrnoti tisto neistinitost, gda n. pr. po splešnom pišejo, ka Skakovci i Novi Beznovci májo svojo cerkev i šolo na Cankovi; Borejci, Vančaves i Rankovci pa na Tišini. Oho! Ali gde so pa ostali naši evangeličãni, šteri je v ništerni vesnicaj nad 50%? Ka do Novine túdi znale, njim natančno povemo: V tej navedeni vesnicaj je po uradnom izkãzi od sreskoga načelstva vsevkúper 1330 prebivãlcov, od teh je 317 evangeličãnov, — ki so vékši dávkoplačevãlci i ki májo istinsko svoje cërkev ne na Tišini i Cankovi, nego v Soboti i Bodonci. Katoličãnov je pa 1013 (s cigánji vred!) To je istina! Novine se pač z naši „drági evangeličãnov“ rade spozábijo, ka njim túdi ne zamerimo!

Turobni glãsi z Gornje Slavečke fare. Odselili so se vu večnost: Bokan Jožef, vdovec, iz Dol. Slaveča, vu 82 l. starosti; Špilák Jánoš, oženjen, z Vidonec, mrô je v špitãli v Ormoži med operácijov, vu 57. l. starosti. Pokojni brezi dúhovnika bio pokopan; dober, verolúbajôči možák bio vu celom žitki i vrêli čtenjár našega lista; Bokan Franciška, roj. Pozvek, omožena iz Dol. Slaveče vu 43. l. starosti. — Naj vsi tê pokojni májo sladtek grobski sen i ednôk bláj-

„Vi ste túdi eti, gospon farar?“ Čúduvajôč zdigne gori Peter glavo.

„Se zná, mi smo mislili, ka ešče lahko pomoremo.“

„Vi ste šteli pomoči? Jas sem dnes dônok vse zaslúžo, samo vašo pomôč nê.“

„Pústimo tò, tò je minolo. Či je što vu nevôli, nesmi se nad ničesnimi delami premišlávati. Jas sem vam posvedočo, ka sem vaše reči nê za hûdo gorivzéo i zdá včasí mér sklèneva. Rokô na tò, Ehrbacher!“

Reči so ga zadôbile, bojázljivo je dao rokô farari i nastráhi je pogledno na njega. — Kak velko lúbézen je mogo tê človek k lúdem meti?

V hiši se je Hedvig z omedlénov Lizov trúдила. Končno goriodpré oči, z rokôv si tápoprávi z čela te smečene vrasé i iskajôč poglédne okôli vu hiši.

„Gde je Alfred, meni se tak vidlo, da bi

ga jôkati čúla i zakaj ste vi vsi tak tiho? — Hedvig, vi ste tú i gospon farar?“ Na tò z ostrim glãsom zakriči ta nesrečna žena i z blêdimi oči glêda vu práznočo.

„Zdá znam, kam ste vi bêžali — vò k potôki — o Bože, Alfred! Gde je moje dête? Jas bom k njemi šla!“ Hitro na nogé skoči i se za postelo lovi, Hedvig jo je podpérájôč obinola okôli i jo na ráji vodila med trôštanjem v drúgo hišo k deteti.

„Ne jôči se, Liza, z tém odvzemeš deteta blájženi mér, boš vidla, kak tiho i méрно spi. Pomisli si, kelko nevôle i žalosti njemi je prišparano i Liza, tò je našega Gospodnoga Bogá vola bila!“

Liza je samo pred sêbe glêdala brezi, da bi toj gučêčoj v rêč vdárila, samo gda je do postelé prišla, kam so vu sili to mrtvo dête položili, se je vdrla žnjé ta divja bolezen.

ženo goristanenje! Ti nazájostánjeni naj si počínějo vu Božem sv. ravnání!

Gornja Slaveča. Dec. 24., na Světi post zadv. ob 3. vóri smo vu našoj cěrkvi lěpi koledni zadvečarek svetili s sleděčim ōsvetnim programom: Začětna občna pesem; govor dománjega dŭhovnika pōleg Evang. Lŭkáča 18, 8.; „Hválen bojdí Bōg veční“ popěvao na štiri gláse naš cěrk. choruš; „Na světi dén“ deklamálivao Kovatš Helmut; „Es ist ein Reis entsprungen“ od Pretoriuša, na harmoniumi igrao naš dománji kántor, na gosli jŭh sprevájao Obál Joško; „Božíčna nōč“ deklamálivao Pojbič Joško; „Zdaj prihája Zveličitel“ popejvao na 4 gláse naš cěrk. choruš; „Lŭbézen“ — božíčna igra od Kovatš Frida, napředála š. deca i Huber Lajoš vlogu vučítela. Med igrov „Jas lŭbím te, Ti večna mōdrost“ solo popěvala Kovatš Frida, na harmoniumi sprevájao jŭh naš kántor i „Tiha nōč, světa nōč“ popěvao na 4 gláse naš cěrk. choruš; „Dlka bojdí...“ od Mendelsohna-Bartholdyja, solospěvao Pojbič Joško, na harmoniumi sprevájao ga naš kántor; „Sirōta“ deklamálivala Šárkánj Marija; Zapřina občna pesem. Po ōsvetnosti je offertorium bio nabérani na Novovrbasko diakoničko drŭštvo, darŭvano je bilō 90.25 Dín. — Božíčno drěvo je lepō bilo okrašeno i tak podígávalo vu cěrkvi našo lěpo ōsvetnost. Sploj na konci je naša gmána obdarovála 55 srmaški šolárov z blágom v vrědnosti 1290

Dín, štero šumo so g. dŭhovnik Kovatš, trŭda nēpoznávši od hiže do hiže hoděč, vkŭpnabráli na té světi cíl. Po etoj pōti tŭdi srdčna hvála za lěpe dáre tím daroválcem, ki so omogočili, ka letos obprvič smo mogli tákšo plemenito akcio dovršiti i skōz pelati.

Gíbanje prebíválstva v Gor. Slavečki ev. fari v 1935 tom leti. Narōdilo se je vsevkŭpe 38 decé, od té moškoga spōla 18, ženskoga spōla 20, zákonski je bilō 28, nezákonski 10. Mrtvorojeno je bilō 1. Mrlō je od rojeni otrok 6. Mrlō je vsevkŭpe 28 osěb, od té moškoga i ženskoga spōla 14—14. Narōdilo, dotično mrlō je v posebni fární vesnicaj: G. Slaveči 6—6, D. Slaveči 6—5, Sotina 4—3, Nuskova 5—5, Kuzma 9—3, Serdica 4—1, G. Lendava 2—1, Sv. Jurij 1—1, Rogaševci 1—1, Večeslavci 0—0, Matjaševci 0—0, Vidonci 0—2. — Zdalō se je 15 párov, od té čistí evang. párov 10, mēšani 5, od té 5 párov je 4 rezerválš dalō na naš strán. — Pri konfirmácii je bilo 1935 apr. 14. vsevkŭpe 60 otrok, od té 29 dečkov i 31 deklic. — V premínōčem leti je z rim. kat. cěrkvi přestōpilo v našo cerkev 2 moška i 2 ženski. — Dobrovolni áldovi so dáni na cěrkve 3356.75 Dín. Zvōn toga je Prekm. Gustav Adolfa podporno drŭštvo dalō 400 Dín, G. A. glávno drŭštvo iz Leipziga na fond orgol 500 RM. tō je 8750 Dín. — Naprěplačnikov je meo Dŭševni L'st 52. Ev. Kalendari 1935 l. je meo 120 ev. hiž.

„Tō je Boža vola?“ kriči vu cáglosti ta žena. „Děte moje, moje jedino veselje na tom hŭdom světi, je mrtvo. — I zdá Bōg jeste? Nemre Bogá bidti, či se tákše lahko zgodi.“ — Jōič se vrže pri posteli na kolena.

„Jas nemrem živetí i neščem živetí, z teбом bom šla, Alfred, moje lŭblěno drágo děte!“

Liza je vu svojoj cáglosti dale trōbila. Hedvig je brezi pomōči stála pri njě.

„Liza, hodi, děte se more na slědnjo pōt pripraviti. Neščěš mesto pŭstiti?“

„Ně — ně — jas ostánem pri svojem deteti!“

Peter je stōpo vu hišo i na kelko je samo mogōče, erčě měrnō:

„Liza, bōgaj, hodi ese naprě i pŭsti meně ravnati.“

„Ně, ti!“ i srdito pōglědne na njega, da je te mōž eden stopáj nazájstōpo.

„Idi od tēc ti vkraj! Pŭsti moje děte, eščě

zdá ga ščěš od mēne vkraj vtrgnoti? Ti nemaš srcě, ti sam si kriv za njegovo smrt z tvojim psŭvanjem i preklinjanjem. Ti preklěti —“

„Liza, pomisli si, ka gučiš,“ erčě farar gedrno, „tō je od Bogá tebi dāni mōž tvoj, koga preklinjávati ščěš. Ne misliš si na tō, ka si ti na tvojega mozá deli i obnášanji tŭdi kriva? Poskŭsila si li njega malo na bōgšo pōt pripelati? Edna dobra žena dosta zmore i ti tŭdi edno velko falingo máš, ti se tŭdi malo vŭpaš i vōrješ vu Bōgi. Či bi se samo zavŭpala, nebi se dála tak vu žalost, nego bi měrnō položila tvoj i tvoje familije šorš vu Bože očinske rokě. Té bi močno ogvŭšana bila, ka tvoje děte vu neběsa ide, gde mēr i blájženo radost nájde, te bi se pomolila za děte tvoje i nebi njemi mōtila mēr z tákšimi grdimi rečmi. Pomisli si, Liza!“

„On si je nigdár ně pomislo, gda me je bio i mantrao, ka mi je žitek pekel postano z

Zvönešnja zemla. Novozvoljeni kalavinski púšpek prekdunavske krajine je pri svojem v službostoplénji nasledüvajoče reči pravo: „Kak okras naši gmán ne stojijo pred menom te lepó namalane, mogočne katedrále na nájprvom mestí, nego te mále, z blata zozidane cerkvice že dugo preminoli časov, štere so nej-samo po svétešnji dnévaj, nego tüdi pred začétkom vsakdenšnjega dela napunjene bile z moléčimi verníkmí. — K etakšemi ideáli se vráčajo nazáj dnesden v Austriji, gde lüdjé v velkom računi překstopajo na evang. vero. Cerkvi so postanole mále za one, ki že-lejo evang. božo slúšbo. Za volo poménkanja mesta v cérkvi se lüdjé v rázložni drúgi městaj vküpersprávlajo na poslúšanje reči Bože. Lesene barake i kleti slúžijo v dosti mestaj kak začasne cerkvi. Ali kak vsigdár, tak tüdi zdá je tó dobro na hitroma neprijátele dobilo. — Vu toj držávi, gde so nigda evang. očaci mantrniško smrt mogli pretrpeti za volo čistoga návuka evangeliumskoga, se pa záča válati eden noví val pregánjanja na evangeličáne. Hiše ništerni dühovnikov so po policiji preiskane i ništerni dühovníci celó v zápore odegnáni. Po nepodpisani písmaj se ešče zmérom notritožijo rázložne evang. osebe. Překstopenje v evangeličansko cérkev je preveč oteškočeno. — Dosta bole kak v etom orsáji, se dá viditi pregánjanje v Rusíji. Od 182 evang. dühovnikov je samo ešče 20 v slúžbi, drúgi pa navéksé so spomorjeni, ali gečijo v kmični tem-

nica, ztála so pa mogli držávo zapústiti samo za toga volo, da so za strádajoče siróte od zvünski orságov milošče dáre prosili. Nasledki vsega toga so, da se čüjejo glási od napunjeni cerkveo, moléči gmán, verski správišč. „Krv mantrnikov je semen cerkvi.“ — V *Abessiníji* 25 švédski missionáriušov šíri svetlost evangelioma. — V *Indíji* proteštantske missíje goridržíjo 15.000 národní šól, 500 višiši šól i 200 špitálov. — Proračun národov zvéze na 1936 je: 26 millio 791.458 švicarski frankov. Velki pénez. — *Berlínske* Sv. trojstva cérkve nóve orgole so „Híndenburga-orgole“ imé dôbile. — Orsačka cérkev v *Thüríngíji* je zrendelüvala, ka se naj vsáki konfirmanduš ob prilíki konfirmácie obdarúje z Nôvim Zákonem. — V-Madridí se je teologíčni fakultet ôdpro za proteštantske cérkvi v Španjolskomorsáji. — *Čehski ministerski president* Dr. Hodža je sin evangeličanskoga dühovníka. — V *Čehslovákíji* med 1920 i 1928 je 1 milion 800 jezér lüdi vôtôplilo z rimokatolíške cérkvi.

Štipendij. Z fundácie sebeborskoga nemeškoga Luthár Gergora i famílije lahko dobi štipendij srédnje, ali višiše šole vučenik (vučenka), ki je z Puconske fare, srmaški, dobroga oponášanja, paščlivoga včénjá, predvsem sírotič (sírotica). Što takši ščé ete štipendij zadobiti, tisti naj do 1. marca t. l. notripošle svojo prošnju k Puconskej evang. fari, príloživši točen prepis svojega zádnejga izkáza.

njim, ár sem ga lübila. On si je në pomislo, zaká bi si pomislila jas i milüvala, gde že niká nega za milüvati. Z témi rokámi bi ga zagrlila tak ga mrzim.“

„Či bi poznala ono móč, štera se z našega Zveličitela svetlí, bi tiho i méрно nosila tvoj križ i bi poskúsila tó hüdo, ka se ti godí, z dobrim nazájpláčati i bi pri Ehrbacherovi mér i pokoj prebivo, tó je pa že pol blájženstva.“

Lizi se je ripanje vtišalo, samo včasí se je stróсила od joča.

Či bi samo vervati znála“, erčéjo ta bléda vüsta, „či bi se dönok vórvati navčila, bi mogóče vse dobro biló. Gda mi je mati mrla, sem obslédnjim molila z srcá, ali že sem pozábila. O Gospodne! Obé roké je obri gláve vtégnola i na nóvo se je záčala britko jôkati.

„Tak sem trüdna, da bi dönok mrla!“

„Né tak Liza, ti živeti moreš, včítí se i vórvati vu žitka sunci, samo se mené drží moč-

no i jas bom te po právoj póti vodila, erčé Hedvig srčno i ta vküppotrétó žena gorizdigne glavó.

„Radüvati se na nóvo i vórvati? — O Hedvig, tó lépo more bidti. Jas bom se od vás dála voditi, ár znam, ká ste vi dobra.“

Roké si je na srcé stisnola i vó je odišla z hiše.

Na drúgi dén pri sprévodi se je Liza ne vórvano méрно obnášala. Brezi joča je poslühšala to genlivo predgo, rávno tak je glédala na to málo škrinjo, gda so jo vu grob pústili i se je na pót vzéla prôti dômi. Med lüdstvom je Hedviko vzéla na pamet, z hitrimi stopáji je k nje príbežala i na glás jôčič jo je obinóla okóli. Hedvig je to jôkajóčo dale vkrajodpelala od ti radovédni do edne klôpi pod ednov vrbov, gde ste si dolisedle. Liza je nanágli hénjala z jočom.

„Domó ne bom, šla, tó nišče nemre od

Širitele našega Kalendarija prosimo, da morebitne goriošlajnene eksemplare taki nazáj-pošlejo v Prekmursko Tiskarno.

Pošta. Zakocs Franc Newark. Pěneze za kalendarije smo dōbili. Istinsko zahválnost Vam vadijūjemo za trūde i vrēlost.

Samovolni dāri na goridržanje Dūševnoga Lista: Marič Števan sabō Puonci 5 D, Perša Miklošova Polana 4 D, Sapač Jožef Brezovci 2 D, Kumin Ivan Veščica 5 D, Jos. Weren veletrgovec Celje 70 D, Cipott Janoš Polana 3 D, Šiftar Marija Maribor 20 D, Zrinski Štefan Moščanci 2 D, Domjan Štefan gost. Brezovci 4 D, N. N. Moravci 2 D, Celec Janoš Gorica 10 Din. Radi bi nadaljávali. Srdčna hvála!

Ka novoga? Angleški kral Jurij V. je v starosti 70 lēt mrō. Na pogrebi so našo državo zastopali Njeg. Vis. knez-namestnik Pavle. Na angleški prestol je zdā prišo Edvard VIII., šteroga mati so potomka edne protestantske familije z Erdēlja. Žalūvanje za pokojnim krālom je po celoj držāvi bilo prav po angleškom: samo 2 minuti. Novi krāl je 40 let star i ešče ledičen. — Angleški vojni minister se tajno mūdi v Berlini, gde kovējo nikše politične i vōjāske zvēze. — Priprāva se praj potovanje Hitlera, nemškoga kancelāra v Velenco, gde bi se najšla z Musolinijom. Ide se za to, ka pūsti Musolini Avstrijo na cedili, štera bi se prle ali sledi priklūčila k Nemčiji. — V Beči v ednoj fabriki so odkrili skrivno organizacijo hitlerovcov i so zaprli 118 lūdi. — Rusoski komunisti so v velki škrpcāj, ār njim Japonci če duže bole sūčejo rēp; záto je prisiljen potūvati maršal Tuhačevski v London i Pāriž iskat pomoč. — Romānija je na 10 let v ārendo dāla Franciji svoje petrolijove vreice, ār

je pri njih preveč zadužena na bojnskom materijāli. Pač dug z dužnikom z edne sklēce jē! — Pri nás, pa tūdi po celom Balkāni je strašen viher divjao premīnoči keden, šteri je dosta škode napravo; okoli našega morja je samo 28 mrtvi. V Konstantināpoli je viher zgrabo eden hajōv, ga lūčo na breg, gde je bila kavárna i je vse razletelo, kak kárte! Več mēnši lādž se je tūdi potopilo. — V Aix váraši v Franciji so sodili morilce našega pokojnoga vitēznoga krāla Aleksandra I. Zedinītela i ministra Luisa Barthoja. Vsi trijē posredni morilci Kralj, Pospišil i Krajč so obsojeni na dosmrtno robijo. Vsi drūgi so sojeni v odsotnosti, ex kontumation.

— Francija je dāla posojilo Rusam 800 milijon frankov; proti tomū posojili so v pariškom parlamenti glasovali komunistični poslanci, ka je preveč interesantno. Posojilo dā židovska banka Seligmann. — V našem parlamenti nājbole zavērajo delo tisti poslanci, šteri so prlē vsakšega, ki bi kaj prōti povedo, pred državno zaščitno sodišče vlekli. — V pisárno bánovinskoga šol. nadzornika v Ljubljāni so notrivrili i so odnesli dosta dekrētov i drūgi pisem.

Za ev. cērkev v Seli. Selanski vernici so darūvali za zidanje evang. cērkeve 50,000 Din. Nadale so ešče dāli potreben funduš, oblūbili les i cigeo ino rázločen materiāl, šteri je potreben pri zidanji. Priprāveni pa so tūdi za brezplačno delo i potrebno vožnjo materiāla. Nabēranje samovolni dārov v té cio se nadaljāva i tō tūdi v sosedni krajaj. Boži blagoslov bojdī na začnjenom lēpom i vesēlom deli!

Na Diački Dom so darūvali Weren Jožef veletrgovec z Celja 50 Din. Topla hvála.

méne želeti. Rájši bom šla kōdivat. Strašno se bojim od prāznoga hrāma, stráh me je od Petra — O gospā Hedvig! Liza se v tēli začala trōsiti i z ōči se njē je strašno mantrānje vidlo. „Vi nevēte, niti ne mislite, kak me on mantrā. Ka me bije, tō bi nikaj nē bilō, na tō sem se že prevčila, ali njegove grde odūrne reči me bolijo nājbole. Moj Bōg, ali od potoka se ešče nājbole bojim, ār vedno vidim sinā mojega med pēnājōčimi válovi, kak ga voda premetāva i tō me vedno tá vleče k vodē.

„Stráh moreš oblādati, Liza, probaj malo pozābiti. Či de ti pa preveč, preveč hūdo, té vzemi naprē Svēto pismo i čti vu njem edno frtao vōre i vidla boš, kak pomérjena boš lahko šla na delo.“

„Ja, gospā fararca, jas bi že, ali —“ sramotljivo spūsti Liza glavō dolí, — „mi nemamo Sv. pisma pri hiši, Peter je je ednōk v čemerāj zēžgo.“

„Nad tem ti lahko pomorem, počākaj malo pri farofi i jas ti rada dam edno, naj ti samo trōšt dā.“

Gda je Liza prōti dōmi šla, je edne čarne knige nesla vu rokaj. Peter jo je tiho sprevājo. Premislāvo si je; tē dvā dni od deteta smrti je stālno vu misli bio vtonjeni. Slēdnjo nōč, gda je pri mālom mrtveci verostūvo, se je odlōčo, ka drūgi žitek začne. V cērkev lēto i molo gvūšno nede, ali edno bole méno i pokorno živlēnje dōnok notrīvpela v Ehrbacherov mlin. Tō je tūdi Lizi povedo zdā na pōti domō i ona je zahválno poglédnola na njega. (Dale.)

Vu Drezdeni na sredl velkoga varaškoga glābanja stoji Sv. trojstva cērkev. Fontošne prometne žile pelajo kre njē mīmo. Obrt njēnt glāvní dvēr velka Kristušova figura notrīpozāva z etim napiskom: „Edno je pa potrebno.“

Reformácija vu Svájci i na Francuškem.

Naprejdáva : SILVÁNUS.

(Nadaljavanje.)

Povsod eden divji lov na Hugenote, povsod so vilice z mrtvimi pune, povsod mlake krvi. Tak je v Parizi najmanj 3000, na Francuškem 30.000 i po drugi gučaj do 100.000 proteštantov bilo vmorjeno. I na to so se král, celi králevski dvor, dúhovništvo i národ vu cérkev paščili, naj za vóztreblenje jeretništva Bôgi hválo dájo. Pápa je v Rimi Te Deum (z „Te Deum laudamus“, se začne Ambrosiusa hválo dávajôča pesem. Telko znamenuje : Gospodne Bože, mi te dičimo) dao naštimati i na spomin je eden penez dao vdariti, na šteroga ednoj stráni je pápe kęp z nadpisom : „Gregor XIII. Pont Max“, na drugoj stráni pa kęp onoga mesárjenja z nadpisom : „Ugenothorum Strages 1572.“ II. Filip je dičo té dén kak nájsrečnejšega njegovoga žitka.

Ali je bilo jeretništvo z tém vópreprávljeno ? Niti najmanj nê.

Čiravno, ka so te mládi Henrik z Navarre i Condé, naj svoj žitek mentújejo, prékstópili na pápínsko, so sledi pobegnoli z Pariza i so nazáj proteštanti postanoli. Meščanska bojna je na nôvo vóvdárla i je dvajseti lét trpêla. IX. Karol je vu velkoj cáglosti mrô. Njegov naslednik i brat III Henrik je vmorjeni bio i žnjim je vópreminôla Valais-ova dinastija. Te nájbližánji, ki je na trón lahko računo, je bio rávno té, z Bourbonske dinastije Henrik z Navarre. Ár je od pápe vó bio prekunjani, se je dugo mogo boriti za korôno i samo té jo je zadôbo, gda je nazájstôpo na pápínsko vero. Té njemi je odpro Paris vráta i je za IV. Henrika bio korunívani. Tô nazájstoplenje na pápínsko je eden politični manôver bio, po šterom je Henrik mér štéo spraviti. Vu srci je dônok evangeličan ostano i je dao Hugenotom 1598. „nanteski Edikt“, po šterom so proteštanti veresloboščino vžívali i štiri ártikuláriške mesta zadôbili. Henrika je 1610. leta Ravailiac cistercita z nožom vmôro.

12. Evangelium vu vrêmeni francuske revulucije.

Na konci osemnástoga i vu začétki devetnástoga stóletja je močen grom bože sôdbe šo po celom evropskom krščanstvi, šteri je strôso vac, ka se je za močno stojêče držalo ; tronuše

i cérkvi so se rúšile. Sól se je zkvárla i jo Bôg dao od národa razkláčiti. (Mátaj 5, 13.) Posêbno pa Francuška je bila mésto ete Bože sôdbe, vu šteroj sôdbi je Bôg celomi krščanstvi pokázo kęp slêdnje sôdbe ; slêdnje velke nevole i opúščavanja za vrêmen Antikristuša, štere sôdbe na vse krščanske držéle pridejo, či ne bodo pokôro činile. Nájhúše grešenje je šlo na Francuškem, šteri grêhi so že do nébe ségali. Právi, pobožni krščeniki so pregánjani bili i tô nê samo proteštanskoga vavlúvanja, nego túdi katholičanskoga. Lúdjê so se z ednoga tála pridružili k frivolnoj brezvernosti i k ošpotávanji vere ; z drugoga tála pa k skazlivosti i zakrivlenoj hotlivosti pod obrambov krščanstva, kak ti židovski farizeuške Živelo se je jávnoj, očivesnoj pokvarjenosti i nemorálnosti, brezi sráma, ali bojznosti.

Tô smo že čúli, kak so se pod IV. Henrikom francuške verebojne skončale, da je ete proteštantski herceg, naj zadobi králevsko korôno prékstôpo na pápínsko v toj misli, ka je edna korôna že vrêdna edno mešo i ka je vu Nanteskom edikti proteštantom potrplivost zagvúšo. Ali tá korôna njemi je slabo stála na glávi od toga časa. IV. Henrik je od noža smeknjeni mogo mrêti. Njegov naslednik XIV. Ludvig je ešče globše spadno, či bár ka se je tak vidlo, ka pod njegovim vladárstvom bi Francuska do togamao nígdár nê doségnjeno visikost i dobroidênje doségnola. Ali tô je vse samo sleparija bila. Ete vladár, komi je to nepremêjeno vládanje vu krvi bilô, se je vu svojem vrêmeni tak mogo poviditi, ka se je pred njim vse nagnolo. Grofi i hercegi so se brezvolno podvrgli njegovim želénjam i vóli i so zgúbili vsakšo samostojnost pred tem tyranom. Túdi prôti zvúnêšnjem je méo srečo, vu svojem razbojniškom poželénji je znao i razmo z jálnostjóv i z posojilov falat za falatom odtrgnoti od sôsedni držav i k Francuškoj prikapčiti. Naváde i šegê dvora njegovoga vu Versaillesi so za példo slúžile vsêim drugim evropskim králevskim dvorom.

Ali pod tóv leščéčov zvúnêšnjostjóv se je edna strašna prlávnost zakrivala. Vse mogôče i nemogôče hotlivosti i nemorálnosti so na dnévnom rédi bilé vu njegovom králevskom dvôri i tô se je vu pláščí nájlépšega poštenjá i forme zakrivalo. Tá pokvarjena morálnost se je z dvora razšúrla po celoj Francuškoj, ja ešče vu druge države túdi. Ár po vnožinaj se je silila plemenitáška mladézen vu Paris, naj tomi nôvomi

bolvani služil, se njemu macalúza, i naj se metodično podá laži i falotijskoj hotlivosti. Nájveč se jih je kak krónični brezverci, Bogá tajivci i morálno pokvarjeno falótje vrnoli nazáj domô. Z tē si je XIV. Ludvig eden tyranski regiment spravo okôli sēbe, štero se vu njegovu lastivni rečáj: „držáva sem jas“ (L'état c'est moi) nájbole dá videti. Vse, tūdi vavlúvánje je moglo pod eden klobúk prinešeno i po vóli kralá, koga so vu verskom ježuitje vodili, goditi i ravnati. Zatô je leta 1685. nazájvzéo nanteski edikt. Z tēm se je za proteštante skončala njim dána veresloboščina. Vse je moglo pá nazáj pápínsko postánoti. Francuska je postánola edna velka lovina, gde se je na proteštante, ali Hugenate lovilo, kak na pôlsko divjáčino. Vu hiša njihova so konjenike (dragade) poslali i zkvartěrali, ki so ta vu vnôgi létaj prišparana kak lačni psi zpožrli, moške mantrali, žene osramotěvali i deco z silov vkrajvzéli i je v pápínske šolē ali klôštre záprli. Vse proteštantske cěrkvi na Francuskom so mogle porúšene bidti i vse jávne božē slúžbe so se zabránile. Vsi proteštanski dūhovniki, ki so se nē šteli na pápínsko obrnôti, so mogli pod štrofom gályerobstva Francusko za 14 dni ostavití, ki so se pa překdáli na pápínsko, tē so dosta vėkšo pláčo dōbili kakpa so prve meli i so prōsti bili od vsakše porcije plačúvanja. Vsakše protestantsko včēnjē se je prepovedalo, porodjena deca so se po pápínskome mogli okrstiti i vzgojena bidti. Proteštanskim dūhovnikom je z smrtjōv bilō prepovēdano božē slúžbe držati i predgati. Tō pregánjanje proteštantov se je vu začėtki vladárstva XIV. Ludviga, leta 1661 začnolo i stōjezere od Hugentov so ostavile hišo, imánje i domovino i so se vu Nemčijo, Švájce i Hollandijo zoselili. Tō vōvandranje se je z rozpústom nanteškoga edikta zabránilo. Ali proteštanti so se na vsakše fěle formo preoblečeni skitali i iskali mogōčnost pobegnoti, tak ka ešče potistomtoga je itak 50 000 familij odišlo na tūhínsko.

Gda je tō strašno prisiljávaje do Južno-francuškoga, do Cevenski bregōv prišlo, se je tē brežni národ gorivzéo za vero svojo z orožjom vu rokaj. Proroki so nastanoli med njimi, ki so je vodili i je do takzváne Kamizárdovske bojne prišlo. (Tō je imē; Kamizárdi so dōbili po erdēči srakicaj „kamises“, štere so kmetje nosili).

Tá bojna je rásla na dale pod njihovi voditelaj Laporte, Roland i Jean Cavalier. Po pár zmmáganji (1703–1704) so Kamizárdi zgūbili pár bitk i králjevskoga šerega voj Baviile je 300 vesnic poničo i zěžgo. Gda je Kamizárdov prva navdūšenost pohēnjávala i na mēsto njē edna demoralizácija nastanjúvala, se je Maršall Villarsi posrečilo Cavaliera na pápínsko strán zadobiti. Te drūgi voj Roland je bio vu bēgi streljeni i ti ostanjeni z vnōgimi voditeli so ali vu bitkaj spadnoli ali pa na mantrniščaj bili bujti, tak da leta 1715 je XIV. Ludvig vōdao eden edikt, vu šterom je vō oznano, ka je proteštantsko vavlúvánje na Francuskom vōvgasnjeno.

Eta gizardáva rēč toga gizardávoga kralá je nē drūgo bila, kak nespametnost, láž. Ár Bōg si je ešče jezere i jezere od proteštantov gorioobrđo, ki so se pred Baálom nē nakleknoli. Tūdi predgari so nē falili, ki či bár vu smrtnoj nevarnosti, so goripoiskali te raztorjene vōrnike, je trōštali, vu veri krepili i vu gmáne vkūpzdrūžili pod cěrkvenov drūžbov: „Cěrkev pūščáve.“ Med njimi so posebno imenitni bili Anton Court i Pavel Rabaut.

13. Court Anton.

Court Anton (rojeni 1696 v Languedoc, na južnom Francuskom) je že kak dēte vrēli poslušávec bio, gda so se po večeráj sōsedje pri ognjiščaj pri zaprēti dveraj — ár so se odávcov bojali — vkūperspravili i od kamizárdorski bojni i od trplēnja mantrnikov pripovedávali. Či je njegova pobožna mati okôli pōlnōči zaprla dveri, je za njōv šūto i nē je popústo tečas prositi, dokeč ga je nē s seboj vzéla k skrivnim nōčnim božim slúžbam. Komaj ka je dvanájset lét star bio, se je pridrūžo k ednomi med ti predgarov, ki so skrivno hodili od mesta do mesta i sam je záčo te cagajōče trōštati i krepiti vu veri. Vu tom deli je nē pozno bojznost i ešče na gályaj je vūpo robe gori poiskati i njē z Božov rečjōv hrániti. Tē vnōge poti so ga trnok premōčile i podkopale njegovo mladénsko zdrávje, tak ka je težko obetežo. Na betēga posteli se je odlōčo, ka to raztorjeno, raztepeno cěrkev nanōvo vkūperpoberé, vréd postávi. Gda je ozdravo, je te drūge predgare i trde vōrnike na eden gyūlēš pōzvo.

(Dale.)